

STANOWISKO
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO
z dnia 14 marca 2016 r.

w sprawie **zmiany w zakresie ewidencjonowania danych dotyczących realizacji programów operacyjnych, współfinansowanych ze środków UE w centralnym systemie teleinformatycznym SL 2014**

W związku z monitorowaniem procesu wsparcia kierowanego do regionów z programów operacyjnych realizowanych zarówno w perspektywie finansowej 2007-2013 jak i 2014-2020, Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego wnioskuje do Ministra Rozwoju o wprowadzenie zmian w centralnym systemie teleinformatycznym w zakresie gromadzenia danych dotyczących realizacji programów operacyjnych, współfinansowanych ze środków UE.

Zaproponowany na perspektywę 2014-2020 algorytm podziału środków oparty na proporcjonalnym ich podziale pomiędzy jednostki administracyjne, będący kontynuacją metodologii z minionego okresu programowania, budzi wiele kontrowersji i nie oddaje poziomu rzeczywistego dofinansowania, jakie trafia do danej gminy czy powiatu.

Mając powyższe na uwadze, Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego proponuje dokonanie stosownych zmian umożliwiających gromadzenie danych obrazujących rzeczywisty podział środków finansowych przypadających na jednostki samorządu terytorialnego zaangażowane w realizację określonych projektów. Zmiany te mogłyby polegać m.in. na:

- 1) odejściu od proporcjonalnego podziału środków na jednostki, w których realizowany jest projekt, na rzecz rzeczywistych udziałów kwot dofinansowania, poprzez umożliwienie przypisania w centralnym systemie teleinformatycznym SL 2014 nakładów występujących w danym projekcie do poszczególnych gmin, w przypadku gdy projekt realizowany jest przez jednego beneficjenta na obszarze większym niż jedna gmina (np. kilka gmin z terenu jednego lub więcej powiatów, kilka powiatów, całe województwo);
- 2) wydzieleniu w systemie i oznaczeniu projektów ogólnowojevońdzkich, co pozwoliłoby na ich odrębne traktowanie;
- 3) utrzymaniu wyodrębnienia w systemie kategorii projektów partnerskich;
- 4) możliwości wyodrębnienia wielkości środków alokowanych na obszarze powiatu w wyniku fizycznej realizacji danej inwestycji lub działań prowadzonych na rzecz beneficjentów końcowych.

Zaproponowane zmiany przyczynią się do wypracowania bardziej czytelnego, jak też oddającego rzeczywistą sytuację finansową obrazu podziału środków europejskich pomiędzy zainteresowane jednostki samorządu terytorialnego.

UZASADNIENIE

Gromadzenie danych dotyczących realizacji programów operacyjnych, współfinansowanych ze środków UE jest bardzo istotnym elementem ich monitorowania. W przypadku wdrażania programów operacyjnych bazy danych służą m.in. do prezentacji dystrybucji środków UE w układzie terytorialnym.

Obecny centralny system teleinformatyczny nie daje możliwości beneficjentowi przypisywania rzeczywistych wydatków do miejsc realizacji projektów. Prowadzi to do sytuacji, w której wszystkie raporty pokazujące wykorzystanie środków pomocy w podziale na powiaty i gminy zawierają nieprecyzyjne dane, a podają jedynie proporcjonalny podział dofinansowania wg przyjętej przez Ministerstwo Rozwoju metodologii. Prezentowane dane można traktować jako przybliżone, gdyż wyliczane są w ustalony sposób:

1. Województwa mają udziały proporcjonalnie w ramach projektu: udział województwa = kwota projektu dzielona przez liczbę województw,
2. Powiaty mają udziały proporcjonalnie, ale w ramach swojego województwa: udział powiatu = kwota udziału województwa dzielona przez liczbę powiatów w ramach danego województwa,
3. Gminy mają udziały proporcjonalnie, ale w ramach swojego powiatu: udział gminy = kwota udziału powiatu dzielona przez liczbę gmin w ramach danego powiatu.

Ponieważ dotychczasowy sposób podziału wielkości wsparcia nie oddaje rzeczywistego dofinansowania, jakie trafia do danej jednostki administracyjnej i nieprecyzyjnie określa miejsce realizacji projektu budzi wiele kontrowersji i prowadzi do wyciągania błędnych wniosków.

Wyżej opisane podejście dotyczy wielu projektów realizowanych przez beneficjentów w co najmniej dwóch miejscach na obszarze województwa, a tym samym podaje nierzeczywistą informację dotyczącą wysokości środków europejskich przypadających na poszczególne jednostki terytorialne. Przykładem jest projekt pn. „Budowa zakładu termicznego przekształcania odpadów komunalnych dla Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Metropolitalnego”, współfinansowanego ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013, w którym zastosowanie dotychczasowego algorytmu równomiernego podziału kwot doprowadziło do przypisania gminom nienależnych im środków, pomniejszając tym samym udział kwoty dofinansowania dla faktycznego, głównego realizatora projektu, jakim jest miasto Bydgoszcz.

Innym przykładem jest projekt pn. „Rekultywacja składowisk odpadów w województwie kujawsko-pomorskim na cele przyrodnicze”, współfinansowany ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013”, realizowany na terenie

28 gmin województwa, w którym kwota dofinansowania podzielona została na 15 powiatów, a następnie na gminy w tych powiatach, nie oddając realnych wartości wsparcia finansowego.

Część projektów, ze względu na ich ogólnowojevodzki charakter nie powinna być przypisywana geograficznie do danej jednostki terytorialnej, gdyż w rezultacie prowadzi to do błędnych wniosków i nadinterpretacji w kwestii wysokości otrzymanego dofinansowania przez gminę będącą beneficjentem danego programu. Taką odmienną, ponadregionalną specyfiką cechują się projekty realizowane przez Województwo Kujawsko-Pomorskie m.in. z zakresu systemów teleinformatycznych (w tym e-edukacji), promocji marki województwa oraz obsługi technicznej regionalnego programu operacyjnego, których środki przypisywane są do miasta Torunia (z racji umiejscowienia Urzędu Marszałkowskiego w tym mieście). Powoduje to, niezgodne ze stanem faktycznym umiejscowienie Torunia, jako lidera środków UE w przeliczeniu na jednego mieszkańca.

Warto na koniec zaznaczyć, że w perspektywie 2014-2020 (co różni się od podejścia metodologicznego z 2007-2013) w przypadku projektów partnerskich rozdysponowanie dofinansowania dokonywane jest dopiero po podziale kwot na poszczególnych partnerów (a więc we wnioskach o dofinansowanie i w umowach nie-partnerskich jest on identyczny jak dotychczas). Wynika to z faktu, iż dla każdego partnera określa się miejsca realizacji projektu (jedno lub kilka). Nie rozwiązuje to jednak problemu opisanego wyżej, tj. przypisywania nierzeczywistych wydatków do miejsc realizacji projektów wszystkim beneficjentom programu.